

PS HYTE-viesti

POHJOIS-SAVON HYTE

PS HYTE -VIESTI NRO 9/2022

Pohjois-Savon HYTE -viesti kokoaa tietoa, vinkkejä ja tapahtumia maakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnasta. HYTE-viesti lähetetään kerran kuukaudessa joka kuukauden ensimmäinen torstai. HYTE-viestiä saa välittää eteenpäin. Pohjois-Savon HYTE löytyy myös Facebookista [Pohjois-Savon HYTE](#), [Pohjois-Savon ehkäisevä mielenterveys ja päihdetyö](#) ja Twitteristä [PSHYTE](#) sekä Instagramista [PohjoisSavonHYTE](#)

POHJOIS-SAVON HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN AJANKOHTAISTA

- HYTE-tiimi etsi POSOTE hankkeen kanssa Pohjois-Savon kunnista **työttömien terveystarkastusten kriittisiä menestystekijöitä** ja tulevaisuudessa yhä vahvemmin **huomioitavia tekijöitä**, jotka edistäisivät työttömien terveystarkastusten toteutumista. Lue näistä tekijöistä [blogista](#).
- **Hyvä Pohjois-Savon järjestöedustaja, vastaathan "Järjestöt hyvinvoinnin edistäjinä - Pohjois-Savon järjestökyselyyn" 30.9.2022 mennessä.** Tavoitteena kyselyn myötä on tehdä järjestöjen tekemää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä (HYTE) näkyväksi ja kehittää yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä, saada tietoa järjestöjen HYTE-työstä kuntien ja alueen hyvinvointisuunnitelmien ja POSOTE20 hankkeen seurantaan.
- **Pohjois-Savon lähisuhdeväkivaltakoulutus 9.9.2022 - Tunnista ja turvaa.** KYS auditorio tai liity mukaan teams yhteyksin. Koulutus on menetelmäkoulutus lähisuhdeväkivallasta. Käydään läpi väkivaltatyön puhekeskiön, tunnistamisen ja turvaamisen työkaluja. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Kaatumisvaaran vähentäminen luentosarjat jatkuvat:** Ei tarvitse ilmoittautua. Aiheet ja teemat:
 - 13.9.2022 klo 12.00–12.30 Kaatumisvaaran vähentäminen: Teknologia osana kaatumistapahtumien ennaltaehkäisyä. Asiantuntijana Marleena Ruutiainen, laitehallinta-asiantuntija, KYS.
 - Linkit luentosarjoihin ja aikaisempien luentosarjojen tallenteet löytyvät [AKE materiaalipankista](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoisuus:** Liity mukaan teams yhteyksin. Ei tarvitse ilmoittautua. Linkit tilaisuuksiin ja myöhemmin tallenteet (2vk ajan nähtävissä) Pohjois-Savon [seksuaaliterveyden](#)

[edistämisen sivulla](#). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Ajankohdat ja aiheet:

- ke 24.8.2022 klo 12.00–12.30 Seksuaalihuolet mielessä ja mielen huolet seksuaalisuudessa.
- ti 27.9.2022 klo 12.00-12.30 Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan puheeksiotto
- to 27.10.2022 klo 12.00-12.30 Kohdunkaula syövän seulonta.

• **Vaikutusten ennakkoarviointi päätöksenteossa, EVA työpajat** Pohjois-Savon kunnissa kuntien ja kuntayhtymien luottamushenkilöille, viranhaltijoille ja asioiden valmistelijoille:

- Siilinjärvi 20.9.2022 klo 9-11
- SavoGrown kunnat 4.10.2022 klo 8.30
- Kaavi 4.10.2022 klo 13
- Leppävirta 12.10.2022 klo 14-16.30 (LAVA aiheena),
- Ylä-Savon kunnat 5.10.2022 klo 17-20, Iisalmi ja etäyhteyksin
- Rautavaara 24.10.2022 klo 15-17,

Lisätietoja kuntasi hyvinvointikoordinaattorilta / hyte-yhdyshenkilöltä.

• **Itsemurhien ehkäisypäivän tilaisuus 10.9. klo 13.00 - 14.30** Kauppakeskus Matkus, Kuopio.

Tilaisuuden järjestää Pohjois-Savon itsemurhien ehkäisyverkosto. Tilaisuus on kaikille avoin.

Ohjelmassa asiaa itsemurhien ehkäisystä ja paneelikeskustelu. [Lisätietoja](#). Itsemurhien ehkäisypäivän tilaisuuteen liittyy kuntalaisille suunnattu [kysely](#).

• **Pohjois-Savon raskaus- ja vauva-ajan mielenterveyden edistämisen foorumi.14.9.2022 klo 12-14.30.** Järjestäjänä: Kuopion ensikotiyhdistys ry./ Stressistä säätelyyn -hanke, PSSHP/pikkulapsipsykiatria ja PSSHP/ HYTE- tiimi. Teemana raskausajanmielenterveys ja raskausajan hyvinvoinnin vaikutukset lapsenmielenterveyden kehittymiseen. [Lisätietoja](#).

• **Kiusaako pienikin lapsi? - tietoisuus varhaiskasvatuksen väelle ja alle kouluikäisten lasten vanhemmille 15.9.2022 klo 12.30-14.15** [verkossa](#). Tutustutaan varhaiskasvatustilanteiden lasten kiusaamisen ilmiöön, kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja positiiviseen kasvatukseen. Tule mukaan [teams yhteyksin](#). Ei tarvitse ilmoittautua.

• **Yksinäisyys puheeksi - koulutus 27.9. klo 14-16** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Pohjois-Savon HYTE-tiimi Helsinki Mission kanssa. Koulutuksessa saa työkaluja omaan työhön aikuisen yksinäisyyden ymmärtämiseen ja asian kanssa työskentelyyn. Koulutuksen lopuksi kerrotaan mahdollisuudesta asiakasohjaukseen sekä tulevasta maksuttomasta yksinäisyystyön menetelmäkoulutuksesta. [Lisätiedot ja ilmoittautuminen](#).

• **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 1-koulutus 29.-30.10.2022 Kuopiossa.** Järjestäjänä PSSHP:n HYTE- tiimi. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu kansalaisopiston henkilöstölle. Koulutuksessa saa tietoa mielen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, rohkaistuu huolehtimaan omasta ja läheisten mielenterveydestä sekä saa taitoja selvittää elämään kuuluvista vastoinkäymisistä. Jos paikkoja jää kohderyhmältä yli, niitä voi tiedustella helena.tormi@kuh.fi.

• **Nuoren mielen ensiapu-koulutus 9.11.2022 klo 8.30-15.30** Pohjois-Savon liitto, Sepänkatu1, Kuopio. Koulutuksen tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten mielenterveysongelmia, parantaa varhaista tunnistamista, vahvistaa aikuisen valmiuksia ottaa puheeksi mielenterveyteen liittyviä kysymyksiä. Kohderyhmä: 7-18-vuotiaita lapsia tai nuoria työssään tai vapaa-ajalla kohtaaville, esim. sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, nuorisotyöntekijöille, opettajalille ja oppilashuoltoryhmän jäsenille ja urheiluseurojen valmentajille. [Lisätietoja](#).

• **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 2-koulutus 16.-17.11.2022** Kuopiossa. Järjestäjänä POSOTE20 ja Pohjois-Savon HYTE-tiimi. Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattilaiset, erityisesti aikuisväestön parissa työskentelevät. Mielenterveyden ensiapu®2-koulutuksessa osallistujat saa valmiudet soveltaa mielenterveyden ensiavun askeleita. Koulutukseen mahtuu mukaan 20 henkilöä. Paikat jakautuvat 1-2/kunta, mutta jos jostain kunnasta ei tule osallistujia vapaat paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. [Tarkemmat tiedot ja ilmoittautuminen](#).

- **Seksuaaliterveyden edistämisen alueellinen koulutus 24.11.2022 klo 8-12** KYS auditorio 1, M-rakennus, 2.krs tai liity mukaan teams yhteyksin. Teemana kohtaaminen seksuaaliterveyden edistämistyössä (sisältää puheeksioton). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä ja KYS. Ohjelma ja ilmoittautuminen julkaistaan myöhemmin [seksuaaliterveyden edistämisen sivuilla](#).
- **Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus.** 26.10., 18.11. ja 7.12 klo 9- 15.30. Kuopio. [Lisätiedot](#)
- **Pohjois-Savon Lapset puheeksi (LP)- menetelmän esimiespäivä. 1.11.2022 klo 13.30 -15.30.** Teams. Kohderyhmä: Kuntien ja järjestöjen lähiesimiehet/ esimiehet, joilla on vastuu LP – menetelmää käytävistä alaista sekä LP-työn käytänteistä ja hyötyvät toisten samassa asemassa olevien pohdinnoista- sekä muut asiasta kiinnostuneet esimiestahot. Ohjelma julkaistaan myöhemmin.
- **Lapset puheeksi – kouluttajakoulutus joulukuu 2022 - huhtikuu 2023, Kuopio.** Järjestäjänä Pohjois-Savon HYTE-tiimi. LP- kouluttajakoulutus, joka mahdollistaa oman LP- kouluttajan saamisen kuntaan. Ilmoittautuminen 11.11. mennessä osoitteeseen: helena.tormi@kuh.fi [Lisätietoja](#).

Kyselyjä vastattavaksi:

- **Pohjois-Savon järjestökysely** järjestö- ja yhdistystoimijoille. Pohjois-Savossa toimivat järjestöt, vastaathan "Järjestöt hyvinvoinnin edistäjinä - Pohjois-Savon [järjestökyselyyn](#)" 30.9.2022 mennessä.
- Pohjois-Savon asukkaille toteutetaan **Päihdetilannekysely** syksyllä 2022. Päihdetilannekysely on tarkoitettu kaikille kuntalaisille. Asukkaat pääsevät esittämään ajatuksiaan kunnan päihdetilanteesta ja toiveita esimerkiksi päihdehaittojen vähentämisen keinoista. Lisätietoja syys- lokakuussa.
- **Päihdetyön osaamisen ja yhteistyön kehittämistarvekysely** loka- marraskuussa 2022 . Kyselyllä kartoitetaan päihdetyön osaamisen ja yhteistyön kehittämistarpeita sote- ja sivistyspalveluiden ammattilaisilta. Kyselyn toteuttaa A-klinikkasäätiö.
- **Pohjois-Savon alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa linjattujen HYTE-menetelmen jalkautumisen tilannekysely** kunnan viranhaltijoille syksyllä 2022.

LAPSI LAPSIN TAKANA. HUOMAATKO?

"On viikonloppu.

Taas tuota juomista, en jaksakaan enää noita.

Popparit ei maistu miltään.

Isoveli tarjoaa kaljaa, en todellakaan ota."

Lapsi lasin takana. Huomaatko? Aikuisen alkoholin käyttö voi aiheuttaa lapselle turvattomuuden tunnetta. Valitettavan usein Pohjois-Savossa nuoret saavat alkoholia vanhemmalta, sisarukselta tai täysi-ikäiseltä kaverilta. Nuorilla alkoholin runsas käyttö voi aiheuttaa esimerkiksi muistin ja tarkkaavaisuuden heikentymistä. Heidän kehittyvät aivot ovat herkemmat alkoholin vaikutuksille kuin aikuisilla. Alkoholin käyttö myös altistaa nuoren tapaturmille ja vaaratilanteille. Mitä varhaisemmin alkoholin käytön aloittaa, sitä suuremmaksi riski riippuvuuden syntymiseen ja haittavaikutuksiin kasvaa.

Vuonna 2021 alaikäisten hankkimasta alkoholista 42% tuli perhepiiristä. Ethän sinä välitä alkoholia alaikäiselle?

Lapsi lasin takana – kampanja jatkuu läpi vuoden, kiinnittäen meidän aikuisten huomion tilanteisiin, kun käytämme alkoholia lasten läsnä ollessa. Videoon liittyy myös ”Älä välitä alkoholia”- kampanjaan, joka alkoi useissa kunnissa jo keväällä. Lisätietoja kunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöltä / koordinaattorilta. Ks. video alla.

VIDEO

MIELITEKO -OHJELMAN TERVEISIÄ: MEILLÄ JOKAISELLA, SINULLA JA MINULLAKIN, ON MIELENTERVEYS

Mielenterveystaitojen valmennukset kunnissa

Me Mieliteko-ohjelmassa toteutamme mielenterveystaitojen valmennuksen lähitapaamisina Pohjois-Savon kunnissa. Valmennuksissa tarjoamme monipuolisesti keinoja, joilla jokainen meistä voi edistää omaa hyvinvointiaan. Valmennusten avulla haluamme arkipäiväistä mielen hyvinvointiin liittyvät asiat. Valmennuksen pääkohderyhmää ovat työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat, mutta mukaan voivat tulla kunnan kaikki asukkaat. Valmennukset ovat maksuttomia.

Pohdimme, mistä syntyy hyvä arki, millaista on traumatietoinen kohtaaminen ja kuinka hallitsemme stressiä. Osanottajat saavat enemmän ymmärrystä tunteista ja niiden hallinnasta sekä sosiaalisista taidoista ja ihmissuhteista. Käymme läpi myös kyseisessä kunnassa tarjolla olevia matalan kynnyksen palveluja.

Tiedätkö kunnastasi toimijoita, joille voit välittää tiedon mielenterveystaitojen valmennuksista? Haluatko välittää tiedon mielenterveystaitojen valmennuksista oman kuntaorganisaation toimijalle?

Ota yhteyttä Elina Pekoseen: Puh. 044 785 6626 tai elina.pekonen@savonia.fi

Maailman mielenterveyspäivä 10.10.2022 ja mielenterveysviikko 20.-27.11.2022. Tiedätkö, onko kunnassasi suunniteltu yllä mainittuina teemapäivinä jotain tapahtumia, seminaareja ja/tai tempauksia? Voitte olla yhteydessä muutosvalmentajiimme ja kysyä heitä mukaan mielenterveysviikon suunnitteluun.

[Lue lisää](#)

POHJOIS-SAVON HYTE:N JA YHTEISTYÖTAHOJEN KOULUTUKSIA TARJOLLA

SYYSKUU

- **Kaveritaitoja-ohjelma ja sen hyödyntäminen 1.9.2022 klo 13-14:30.** Kaveritaitoja-ohjelma toimii vuorovaikutuksen tukena haastavissakin tilanteissa. [Ilmoittautumiset ja lisätieto](#)
- **Mikä tehoaa alkoholihaittojen vähentämiseen - seminaari. Kansainvälisen tutkimuksen viestit Suomen alkoholipolitiikalle. 2.9.2022 klo 9.30-11.30** verkossa. Tapahtuma on avoin, mutta se on suunnattu erityisesti alan asiantuntijoille, toimijoille, poliittisille päättäjille ja medialle. Järjestäjänä THL ja alkoholitutkimussäätiö. [Ilmoittautuminen ja ohjelma.](#)
- **Käyttätymisellään reagoivat lapset 1/2-webinaari: Ryhmänhallintataidot kouluissa ja varhaiskasvatuksessa opettajien ja muun henkilöstön tukena 5.9.2022 klo 14-16** webinaari. Järjestäjänä AVI. Kohderyhmä: Opettajat, varhaiskasvatuksen opettajat ja opiskeluhoollon henkilöstö. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Mikä siinä syömisessä on niin vaikeaa? - tietoa kasvattajille syömishäiriöistä, syömisestä oireilusta ja syömishäiriömyönteisestä kulttuuristamme. 6.9.2022 klo 9.00-11.30** webinaari. Järjestäjä Länsi- ja Sisä-Suomen AVI. Webinaarin tavoitteena on antaa perustietoja syömishäiriöistä lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille. Tapahtuma on tarkoitettu kaikille opetus- ja kasvatusalan ammattilaisille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Ratkaisukeskeinen ote digipelaamisen hallintaan 7.9.2022 klo 9-11** teams. Sisältö: Digipelaaminen ilmionä – milloin pelaaminen on ongelmallista?, ratkaisukeskeisiä keinoja digipelaajan kanssa työskentelyyn ja runsaasti esimerkkejä todellisista asiakastilanteista. Kohderyhmä: oppilas- ja opiskelijahuollon työntekijöille, mutta menetelmiä pystyy käyttämään laajasti sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan tehtävissä. [Ilmoittautuminen.](#)
- **Mieliteko -ohjelma järjestää Mielenterveysosaamisen valmennusta. Tunnehaavoja huomioiva ihmisen kohtaaminen 7.9. klo 14.00–15.30** teams yhteyksin. Kohderyhmä: Pohjois-Savon Mieliteko-ohjelmaan osallistuvien kuntien kaikkien sektorien työntekijät, lähijohtajat, esihenkilöt, työllisyyspalveluissa toimivat sekä muut valmennuksesta kiinnostuneet
Valmentaja: Terapeutti, hammaslääkäri Kati Sarvela. [Ilmoittautuminen](#)
- **Omahoitovalmennusohjaaja – koulutus. 7.9., 14.9., 5.10., 2.11. ja 7.12. 2022.** Teams. Järjestäjänä Vanhustyön keskusliitto. Omavalmennuksella parannetaan iäkkäiden pariskuntien hyvinvointia, joita muistisairaus koskettaa. Koulutus sisältää viisi lähiopetuspäivää ja lisäksi koulutuksen aikana ohjataan esimerkiksi omassa toimintaympäristössä tapahtuva Omahoitovalmennus-ryhmä. Etsimme koulutuksesta kiinnostuneita henkilöitä, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia tai vapaaehtoisia, kouluttautumaan Omahoitovalmennus-toiminnan ryhmänohjaajaksi. Omahoitovalmennus-koulutuksen hinta on 100 euroa / ammattilainen ja vapaaehtoistoimijoille sekä opiskelijoille koulutus on maksuton. [Tarkemmat tiedot](#)
- **Työterveyshoitajien ja työttömien terveystarkastuksia tekevien terveydenhoitajien työote 8.9.2022 klo 13-16** verkkotilaisuus. Järjestäjänä THL. Työttömien terveyden tueksi työpajojen tavoitteena on tukea vertaisoppimista ja vertaistiedonvaihtoa toimivista käytännöistä työttömien terveystarkastuksissa ja niihin liittyvissä palveluissa, kartoittaa kansallisen tason kehittämistarpeita, rakentaa ammattilaisten kanssa kansallista suositusta työttömien terveystarkastuksesta. [Lisätietoja](#)
- **Valtakunnalliset neuvolapäivät - juhlawebinaari 2022** torstaina 8.9.2022 klo 9.00-16.30. Webinaari on maksuton. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)

- **Pohjois-Savon lähisuhdeväkivaltakoulutus 9.9.2022 - Tunnista ja turvaa.** KYS auditorio tai liity mukaan teams yhteyksin. Koulutus on menetelmäkoulutus lähisuhdeväkivallasta. Käydään läpi väkivaltatyön puheeksioton, tunnistamisen ja turvaamisen työkaluja. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Itsemurhavaara: miten tunnista ja miten toimin? 9.9.2022 klo 12 - 15.00** teams yhteyksin. Järjestäjänä THL. Seminaarissa esitellään itsemurhavaaran tunnistamiseen soveltuvia menetelmiä ja toimintamalleja. Sisältö on suunniteltu erityisesti kunnan terveyden edistämisen tai mielenterveystyön parissa työskenteleville ja näistä toiminnoista vastaaville esimiehille, mutta tilaisuus on avoin laajalle yleisölle sekä aihepiiriin tutkijoille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Itsemurhien ehkäisy päivän tilaisuus 10.9. klo 13.00 - 15.00** Kauppakeskus Matkus, Kuopio. Tilaisuuden järjestää Pohjois-Savon itsemurhien ehkäisyverkosto. Tilaisuus on kaikille avoin ja mahdollisuus kuulla mm. asiaa itsemurhien ehkäisystä ja paneelikeskustelu. [Lisätietoja](#).
- **Kaatumisvaaran vähentäminen luentosarja: Teknologia osana kaatumistapahtumien ennaltaehkäisyä. 13.9.2022 klo 12.00–12.30.** Asiantuntijana Marleena Ruutiainen, laitehallinta-asiantuntija, KYS. Linkit luentosarjoihin ja aikaisempien luentosarjojen tallenteet löytyvät [AKE materiaalipankista](#)
- **Pohjois-Savon raskaus- ja vauva-ajan mielenterveyden edistämisen foorumi 14.9.2022 Klo 12-14.30** teams yhteyksin. Foorumin tavoitteena on kokoontua yhdessä keskustelemaan raskaus- ja vauva-ajan mielenterveyteen liittyvistä teemoista, alueemme käytännöistä ja hyvistä työtapoista. Foorumi kokoontuu jatkossa neljä kertaa vuodessa. Järjestäjät: KYS/pikkulapsipsykiatria, Kuopion ensikotiyhdistys ry./ Stressistä säätelyyn -hanke sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri/HYTE -tiimi. [Lisätietoja](#)
- **Päiväkoti- ja kouluruoka - mikä avuksi jos ei maistu? 14.9.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammttilaisille. Materiaaleja myös eri kielitaustaisille ja erityisen tuen perheille. Miksi ruoka ei aina maistu? Mitä voit asialle tehdä varhaiskasvatuksessa, koulussa, kotona tai ruokapalveluissa? Pääset tutustumaan myös valmiisiin ohjausmateriaaleihin. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)
- **Kuntamarkkinat Kuntatalolla 14.-15.9.2022.** [Lisätietoja](#).
- **Rahapeliriippuvuus hallintaan – menetelmäkoulutus 15.9.2022 klo 9–14** Järjestäjänä Rahapeliklinikka ja Sovatek-säätiö. Rahapeliriippuvuus hallintaan -menetelmäkoulutuksessa (1,5 päivää) osallistuja saa teoriaan ja käytäntöön perustuvan kokonaiskuvan rahapeliriippuvuuden hoidosta kognitiivisen käyttäytymisterapian viitekehyksen mukaisesti. Koulutus perustuu Rahapeliriippuvuus hallintaan - Terapeutin käsikirjaan ja Rahapeliriippuvuus hallintaan - Asiakkaan työkirjaan (Ladouceur & Lachance 2020). Kohderyhmä: Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, joka työssään kohtaa asiakkaita ja potilaita, joilla on rahapeliongelma. [Ilmoittautuminen ja lisätietoja](#)
- **Kiusaako pienikin lapsi? - tietoisku varhaiskasvatuksen väelle ja alle kouluikäisten lasten vanhemmille 15.9.2022 klo 12.30-14.15 verkossa.** Tutustutaan varhaiskasvatusikäisten lasten kiusaamisen ilmiöön, kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja positiiviseen kasvatukseen. Tule mukaan [teams yhteyksin](#). Ei tarvitse ilmoittautua, tule mukaan edellä olevasta linkistä.
- **Seksuaaliterveys 2022 -koulutuspäivät 15.-16.9.2022** Helsingissä. Teemana seksuaalisuus ja sen eri muodot elämän eri vaiheissa. Järjestäjänä Suomen kättilöliitto ry. [Lisätietoja](#)
- **HYTE-treffit 16.9.2022 klo 10–11** verkkoyhteyksin. Järjestäjänä THL ja Kuntaliitto. Kohderyhmä: kuntien hyte-koordinaattoreille ja muille hyte-työn tekijöille. Aiheena: Hyvinvointikoordinaattorin työkuva. HYTE-treffeillä kuullaan kuntien hyte-työn kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä puheenvuoroja ja käydään yhteistä keskustelua. [Ohjelma ja lisätietoja](#)
- **Kansanterveyspäivä 19.9.2022** paikan päällä Helsingissä tai videoinnin välityksellä. Päivän teemana on terveyden eriarvoisuuden vähentäminen. Ohjelma, lisätietoja ja linkki löytyvät [Kansanterveyspäivän sivuilta](#).
- **Kasvikset - lisää väriä lasten lautasille 21.9.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammattilaisille. Kuusi kourallista päivässä? Viittä eri väriä? Tule kuulemaan, kuinka

kannustaa lasta kasvisten monipuoliseen käyttöön päiväkodissa, koulussa ja kotona. Nappaa valmiit ideat ohjaukseen ja kasvatukseen. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)

- **Pohjois-Savon hyvinvointivajeet ja niiden korjaaminen – HYTE-työn painopisteet ja vaikuttavat menetelmät 22.9.2022 klo 13-15** teams yhteyksin. Esittelyssä mm. Savuton kunta -toimintamalli ja Mielen terveystalo.

- **Maailman ehkäisy päivä, maksuttoman ehkäisyn kansallinen tilaisuus 26.9.2022** alustava, ohjelma tarkentuu myöhemmin. Järjestäjänä THL, Sote-uudistus.

- **Käyttäytymisellään reagoivat lapset 2/2 - webinaari: Joustavasti tehostuvan tuen ketju johtaminen: mistä joustavasti tehostuvan tuen vaikuttavat elementit rakentuvat? 26.9.2022 klo 14-16** webinaari. Järjestäjänä AVI. Kohderyhmä: Opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjien, koulujen ja opiskeluhuollon sekä varhaiskasvatuksen johto ja suunnittelijat. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)

- **Maksuttoman ehkäisyn kokeilu 26.9.2022 klo 12-16** webinaari. Kansallinen tilaisuus. Maksuttoman ehkäisyn kokeilun tavoitteena on kehittää ehkäisy palveluja kattavasti, jolloin palveluihin sisältyvät raskauden ja seksitautien ehkäisy, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävä ohjaus ja neuvonta ja seksuaalikasvatus. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)

- **Etukeno - liikuntaneuvonta sotemyllerryksessä 27.9.2022 klo 10-11.15** verkkoyhteyksin. Mitä tapahtuu kuntien liikuntaneuvonnalle soteuudistuksessa? Miten hyvinvointialueet ja liikuntapalvelut saadaan puhaltamaan yhteen hiileen, jotta asiakas saa jatkossakin laadukasta liikuntaneuvontaa? Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä on laatinut ohjeistukset liikuntaneuvonnan järjestämisestä hyvinvointialueiden ja kunnan liikuntapalveluiden välillä. Nostamme ohjeistuksista keskusteluun kolme keskeistä teemaa: liikuntaneuvonnan vastuunjako, kunnan ja tulevien hyvinvointialueiden tiedonsiirto sekä neuvonnan indikaattorit. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)

- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoisku: Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan puhekesiotto. 27.9.2022 klo 12.00–12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Anna Korhonen, Tyttöjen Talo, Setlementti Puijola, Kuopio. Tilaisuus on osa seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskujen sarjaa. Tilaisuus on avoin sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, järjestötoimijoille, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimen ja varhaiskasvatuksen väelle sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Tilaisuuden teams linkki ja tallenne 2vk ajan löytyvät [seksuaaliterveyden edistämisen sivulta.](#)

- **Vaikutusten ennakoarvioinnilla vaikuttavampia päätöksiä. 27.9.2022 klo 13-15.** Webinaari. Järjestäjänä THL. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA) on tapa arvioida etukäteen sitä, miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään. Ennakkovaikutusten arviointi on tärkeä työkalu myös vaikuttavan ehkäisevän päihdetyön johtamisessa. Lisätietoja [THL:n tapahtumakalenterista](#)

- **Yksinäisyys puheeksi - koulutus 27.9. klo 14-16** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Pohjois-Savon HYTE-tiimi Helsinki Mission kanssa. Koulutuksessa saa työkaluja omaan työhön aikuisen yksinäisyyden ymmärtämiseen ja asian kanssa työskentelyyn. Koulutuksen lopuksi kerrotaan mahdollisuudesta asiakasohjaukseen sekä tulevasta maksuttomasta yksinäisyyden menetelmäkoulutuksesta. [Lisätiedot ja ilmoittautuminen.](#)

- **Ehkäisevän päihdetyön osaaja -koulutus: työkaluja ja materiaalia nuorisotyön tueksi. 28.9.2022 klo 9 – 16,** Tulliportinkatu 31, 70110 Kuopio. EHYT ry., Pohjois-Savon syöpäyhdistys ja Kuopion kaupunki. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa ammattilaisten ja vapaaehtoisten ehkäisevän päihdetyön osaamista nuorisotyössä. Koulutus tarjoaa ajankohtaista tietoa nikotiinituotteista sekä työkaluja ja välineitä ehkäisevän päihdetyön toteuttamiseksi nuorisotyössä. [Lisätietoja.](#)

- **Ateriarytmi - miksi ja miten lasten ruokailusta säännöllisempää 28.9.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammattilaisille. Unohtuuko aamupala toistuvasti? Onko välipalalla väliä? Entä mitä haittaa jatkuvasta napostelusta on? Kuinka puhua ateriarytmistä lasten ja vanhempien kanssa? Luvassa asiaa säännöllisen ateriarytmin tukemisesta ja

valmiit ohjausmateriaalit käyttöösi. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)

- **"Laita pari kuvaa" - suoraa puhetta somemaailmasta 29.9.2022 klo 9-16** Helsingin Suvilahti Tiivistämö tai osallistu etänä. Seminaari on ilmainen. Järjestäjänä Sua varten somessa-hanke. Suoraa puhetta somesta, seksuaalisuudesta ja seksuaalirikoksista! Mitä somessa tapahtuu juuri nyt? Mitä ammattilaisen on hyvä siitä tietää? Seminaarissa kuulet nuorten ääntä suoraan kentältä ja saat ajankohtaista tietoa verkkovälitteisistä seksuaalirikoksista, niihin puuttumisesta sekä niiden ennaltaehkäisystä. Seminaari on avoin kaikille kiinnostuneille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#) 22.9. mennessä.
- **Palaset-työmenetelmä.** Sininauhaliitto ja Irti Huumeista ry kouluttavat sosiaali-, terveys- tai kasvatusalan ammattilaisia syksyllä 2022. Palaset -työmenetelmä auttaa ammattilaisia tukemaan läheisiä nuoren huumeiden käytön synnyttämässä kriisissä. Malliin kuuluu läheisiä tukeva itseapuopas, perhekeskeiset tapaamiset ja vertaistukiryhmä. Koulutus on maksuton, kesto kolme iltopäivää. Kunkin koulutusosion pituus on 3,5 tuntia + jatkotapaaminen. Osallistujat saavat yksilöllistä tukea työmenetelmän käyttöönottoon. [Tarkemmat tiedot](#)

LOKAKUU

- **Osallisuusviikko 3.-6.10.2022.** Osallisuus työkalut käyttöön. Osallisuusviikolla tutustut osallisuuden edistämisen käytännön työkaluihin. Tilaisuudet on suunnattu osallisuus työtä tekeville sekä kaikille aiheesta kiinnostuneille. Kaikki tilaisuudet ovat maksuttomia. Järjestäjänä Sokra. [Lisätietoja](#)
- **Toimiva lapsi & perhe (TLP) -menetelmien käyttäjien ja kouluttajien boosteripäivä 4.10. klo 12-15.00.** Kuopio. Kohderyhmä: Lapset puheeksi – menetelmää ja TLP-perheinterventiota työssään käyttävät ammattilaiset, menetelmien kouluttajat sekä henkilöt, jotka ovat käyneet TLP/LP- menetelmä koulutuksen. [Ohjelma.](#)
- **Lapsi kiukuttelee - ja muut haastavat (ruoka)kasvatustilanteet. 5.10.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammattilaisille. Miksi ruualla ei kannata lahjoa lasta? Kuinka tukea vanhempia toimimaan rakentavasti haastavissa tilanteissa? Tarjolla taustatietoa, toimintaideoita ja valmiita materiaaleja haastavien ruokakasvatustilanteiden puheeksi ottoon ammattilaisille. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)
- **Tasa-arvopäivät 6.-7.10.2022.2022** Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella Helsingissä sekä verkossa. Tapahtuma toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, tasa-arvotoimijoiden verkoston ja oikeusministeriön Yhdenvertaisuuden tekijät -hankkeen kanssa. Tapahtuman teemana on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tekijät. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Miten tiedolla johtaminen edistää hyvinvointialueiden strategista johtamista ja kansallista ohjausta 10.10.2022 klo 9.00-11.05.** Järjestäjänä STM. Webinaari on tarkoitettu erityisesti hyvinvointialueiden päättäjille, johtajille ja johtaville asiantuntijoille, kuntien sote- ja perusturvajohtajille ja alan asiantuntijoille, sairaanhoitopiirien johdolle, rakenneuudistuksen muutosjohtajille ja hankejohtajille sekä HYTE-asioista vastaaville johtajille ja asiantuntijoille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Kriisistä kriisiin – miten vahvistaa nuorten mielen hyvinvointia? 10.10.2022. Klo 12:00 - 15:00** verkkoyhteyksin. THL. Nuoret kohtaavat toistuvia kriisejä, jolloin on tärkeä vahvistaa nuorten mielenterveystaitoja arjessa. [Lisätietoja.](#)
- **Perheitä vahvistava ryhmämenetelmä perhekeskuksessa - miten otan Vahvuutta vanhemmuuteen -menetelmän käyttöön?** POSOTE20 ja MLL Järvi-Suomen piiri. 11.10.2022. klo 12.30-15.00. [Lisätiedot](#)

- **Terveysliikuntapäivät 12.-13.10.2022.** Väestötutkimusten karu viesti - Lisää liikettä kenelle? Järjestäjänä UKK-instituutti. Päivän teemat; puoli vuosisataa liikkumisen väestötutkimuksia, liikkumisen ja paikallaanolon trendit taaperosta senioriin, keitä ne on ne vähän liikkuvat? Näkykö vähenevä liikkuminen huonompana kuntona? Lisää liikettä, miten ja kuka maksaa ja kenellä on vastuu? [Lue lisää seminaarista.](#)
- **Ota rahapelaaminen puheeksi! 20.10.2022 klo 9-12,** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Peliklinikka ja Sovatek-säätiö. Koulutuksen jälkeen osallistujilla on valmiudet ottaa rahapelaaminen puheeksi, tukea asiakasta muutokseen lyhytneuvonnan keinoin ja arvioida yhdessä asiakkaan kanssa mahdollinen jatkotuen tarve. Koulutuksen teemoja ovat: rahapelaaminen ilmiönä, rahapelaamisen puheeksiotto, riski- ja ongelmapelaamisen tunnistaminen, ongelmapelaaminen sekä lyhytneuvonta. Koulutuksen kohderyhmä: Koulutus on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä kaikille rahapelaamisen puheeksiotosta kiinnostuneille [Ilmoittautuminen](#)
- **Positiivisen mielenterveyden mittaaminen 26.10.2022 klo 10-14.30** verkkotilaisuus. Järjestäjänä THL. Tilaisuudessa esittelemme positiivisen mielenterveyden käsitettä, sen mittaamista sekä tutkimustuloksia, joissa positiivista mielenterveyttä on mitattu. Kohderyhmä Mielenterveyden edistämisen parissa työskentelevät ammattilaiset ja esihenkilöt, mielenterveysstrategiaa toteuttavat hanketyöntekijät ja kuntatoimijat sekä kaikki positiivisesta mielenterveydestä ja sen mittaamisesta kiinnostuneet. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)
- **Turvataidot ja kaveruus varhaiskasvatuksessa - Kiusaamiselle STOPPI, kiusaamisen ennaltaehkäisy turvataitokasvatuksen avulla. 26.10. klo 12.30-15.30** webinaari. Järjestäjänä AVI. Kohderyhmä varhaiskasvatuksen henkilöstö. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoisku: Kohdunkaula syövän seulonta 27.10.2022 klo 12.00-12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Veli-Matti Partanen, kohdunkaulan syövän seulonnan kehittämisspäällikkö. Suomen Syöpärekisteri. Tilaisuus on osa seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskujen sarjaa. Tilaisuus on avoin sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, järjestötoimijoille, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimen ja varhaiskasvatuksen väelle sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Tilaisuuden teams linkki ja tallenne 2vk ajan löytyvät [seksuaaliterveyden edistämisen sivulta.](#)
- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 1-koulutus 29.-30.10.2022. Kuopiossa.** Koulutuksen järjestää PSSHP:n HYTE- tiimi. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu kansalaisopiston henkilöstölle. Koulutuksessa saa tietoa mielen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, rohkaistuu huolehtimaan omasta ja läheisten mielenterveydestä sekä saa taitoja selvittää elämään kuuluvista vastoinkäymisistä. Jos paikkoja jää kohderyhmältä yli, niitä voi tiedustella helena.tormi@kuh.fi.

MARRASKUU

- **Pohjois-Savon Lapset puheeksi (LP)- menetelmän esimiespäivä. 1.11.2022 klo 13.30 -15.30.** Teams. Kohderyhmä: Kuntien ja järjestöjen lähiesimiehet/ esimiehet, joilla on vastuu LP – menetelmää käytävistä alaista sekä LP-työn käytänteistä ja hyötyvät toisten samassa asemassa olevien pohdinnoista- sekä muut asiasta kiinnostuneet esimiestahot. [Ohjelma](#)
- **Lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestäminen tulevilla hyvinvointialueilla -webinaari 1.11.2022 klo 9-14** verkkoyhteyksin. AVI/Valvira. Kohderyhmä: tulevien hyvinvointialueiden ja kuntien lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluista vastaavat johtajat, esihenkilöt, asiantuntijat ja toimijat, sekä kaikki muut lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämisestä kiinnostuneet. [Lisätietoja.](#)

- **Turvataidot ja kaveruus - Kiusaamiselle STOPPI! 2.11.2022** klo 12.30-15.30 webinaari. Järjestäjänä AVI. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Valtakunnalliset Terveysneuvontapäivät 2.-3.11.2022** Lahdessa tai osallistu etänä. Tapahtuma toteutetaan hybridinä. Ilmoittautumisen yhteydessä valitse, osallistutko tapahtumaan paikan päällä vai etänä. Kohderyhmä: Huumeiden käyttäjille suunnattua sosiaali- ja terveysneuvontaa toteuttavat ammattilaiset, vertaistoimijat, terveysneuvontapalveluita käyttävät, sosiaali- ja terveydenhuollon muu henkilöstö sekä aiheesta kiinnostuneet päättäjät ja virkamiehet. Tilaisuus on maksullinen. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Pro-seminaari 3.-4.11.2022.** ProKoulun, ProSkolan ja ProVakan yhteinen seminaari Jyväskylän yliopistolla, livetapaaminen. Järjestäjänä Niilo Mäki Instituutti ja InterLearn- tuktimusyksikkö. Jaetaan tutkimustietoja hyviä käytänteitä kehittämistyössä mukana olevista kunnista. Kohderyhmä: Pro-kehittämistyötä jo tekeville tai kehittämistyöstä kiinnostuneille tahoille. Maksuton. [Lisätietoja.](#)
- **Ehkäisevän päihdetyön viikko. 7.- 13.11.** Ehyt ry. Ehkäisevän päihdetyön viikon teemaksi vuonna 2022 on valittu lääkkeiden väärinkäyttö. Viikon kohderyhmänä ovat ensisijaisesti ehkäisevän työn parissa työskentelevät ammattilaiset, esimerkiksi kuntien ja kaupunkien työntekijät, järjestöt ja aluehallintovirastot. Kunnat voivat toteuttaa viikkoa myös omien tarpeidensa mukaisesti. [Lisätietoja](#)
- **Suojele, älä sivuuta - tietoa lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista ja niiden torjunnasta. Nettivihjeen seminaari 8.11.2022 klo 8.30-15.30** Helsinki ja striimattuna. Järjestäjänä Pelastakaa Lapset ja Etelä-Suomen AVI. Avoin kaikille lasten ja nuorten tai aiheen parissa toimiville ammattilaisille. Puheenvuoroja lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta, siihen liittyvistä rikosprosesseista sekä seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisystä. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Rahapeliriippuvuus hallintaan – menetelmäkoulutus 8.11.2022 klo 9–14** Järjestäjänä Rahapeliklinikka ja Sovatek-säätiö. Rahapeliriippuvuus hallintaan -menetelmäkoulutuksessa (1,5 päivää) osallistuja saa teoriaan ja käytäntöön perustuvan kokonaiskuvan rahapeliriippuvuuden hoidosta kognitiivisen käyttäytymisterapian viitekehyksen mukaisesti. Koulutuksen käytyään osallistujalla on valmiudet arvioida ja hoitaa henkilöä, jolla on rahapeliongelma. Koulutus perustuu Rahapeliriippuvuus hallintaan - Terapeutin käsikirjaan ja Rahapeliriippuvuus hallintaan - Asiakkaan työkirjaan (Ladouceur & Lachance 2020). Kohderyhmä: Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, joka työssään kohtaa asiakkaita ja potilaita, joilla on rahapeliongelma. Koulutuksesta saa todistuksen. [Ilmoittautuminen ja lisätietoja](#)
- **Saatavuuden ehkäisy osana kuntien ja alueiden ehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta 8.11. klo 13-15.00.** Webinaari. Alkoholin saatavuuden ehkäisy on keskeinen ehkäisevän päihdetyön muoto. Webinaari tarjoaa työkaluja, kokemuksia ja keskustelun mahdollisuuksia kaikille ehkäisevää päihdetyötä suunnitteleville ja toteuttaville ammattilaisille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Nuoren mielen ensiapu-koulutus 9.11.2022 klo 8.30-15.30** Pohjois-Savon liitto, Sepänkatu1, Kuopio. Koulutuksen tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten mielenterveysongelmia, parantaa varhaista tunnistamista, vahvistaa aikuisen valmiuksia ottaa puheeksi mielenterveyteen liittyviä kysymyksiä. Kohderyhmä: 7-18-vuotiaita lapsia tai nuoria työssään tai vapaa-ajalla kohtaaville, esim. sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, nuorisotyöntekijöille, opettajalille ja oppilashuoltoryhmän jäsenille ja urheiluseurojen valmentajille. [Lisätietoja.](#)
- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 2-koulutus 16.-17.11.2022** Kuopiossa. Järjestäjänä POSOTE20 ja Pohjois-Savon HYTE-tiimi. Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattilaiset, erityisesti aikuisväestön parissa työskentelevät. Mielenterveyden ensiapu®2-koulutuksessa osallistuja saa valmiudet soveltaa mielenterveyden ensiavun askeleita. Koulutuksen käytyään osallistuja osaa ottaa puheeksi mielenterveyteen liittyviä asioita, tarjota apua ja tarvittaessa ohjata hoitoon. Koulutukseen mahtuu mukaan 20 henkilöä. Paikat jakautuvat 1-2/kunta, mutta jos jostain kunnasta ei tule osallistujia vapaat paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. [Tarkemmat tiedot ja ilmoittautuminen.](#)
- **Ota rahapelaaminen puheeksi! 18.11.2022 klo 9-12,** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Peliklinikka ja Sovatek-säätiö. Koulutuksen jälkeen osallistujilla on valmiudet ottaa rahapelaaminen puheeksi, tukea

asiakasta muutokseen lyhytneuvonnan keinoin ja arvioida yhdessä asiakkaan kanssa mahdollinen jatkotuen tarve. Koulutuksen teemoja ovat: rahapelaaminen ilmiönä, rahapelaamisen puheeksiotto, riski- ja ongelmapelaamisen tunnistaminen, ongelmapelaaminen sekä lyhytneuvonta. Koulutuksen kohderyhmä: Koulutus on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä kaikille rahapelaamisen puheeksiotosta kiinnostuneille [Ilmoittautuminen](#)

- **Mielenterveysviikko. 20.-27.11.2022.** Mielenterveyden keskusliitto. Mielenterveysviikon teema kiteytyy lauseeseen ”Hyvä alkaa ennen kuin vaikeudet loppuvat”. Viikon aikana halutaan muistuttaa ihmisiä siitä, ettei kenenkään tarvitse olla valmis tai täysin ehjä voidakseen kokea myös elämän hyvät puolet. Maailmassa on kuitenkin aina enemmän valoa kuin pimeyttä, vaikka sekä henkilökohtaisen elämän haasteet että globaalit kriisit saavat meidät usein uskomaan toisin. Kunnat voivat toteuttaa myös omaa toimintaa, omien tarpeiden mukaisesti. [Lisätietoja](#)
- **Mielenterveysmessut verkossa 22.-27.11.2022.** Mielenterveysmessuilla on tarjolla uutta tietoa ja tukea työhön sekä asiakkaiden kohtaamiseen. Syksyn seminaariohjelmasta poimittua: THL:n kehittämispäällikkö Teija Strand kertoo ikääntyneiden päihteiden käytöstä ja puheeksioton työvälineistä tiistaina. Järjestäjänä Mielenterveyden keskusliitto. Ohjelmasta löytyy myös maksutonta ohjelmaa. [Ohjelma ja lisätietoja.](#)
- **Mielenterveys- ja päihdeasiakkaan varhainen tuki ja hoito, Itä-Suomen yhteistyöalue. 23.11.2022 klo 12.30-15.30** webinaari. Tilaisuudessa syvennetään mielenterveysasiakkaan varhainen tuki ja hoito liittyvää teemaa alueellisten hankkeiden esimerkeillä ja mahdollistetaan alueellinen keskustelu ja toimijoiden verkostoituminen. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päivä 24.11.2022 klo 9.30-15.30** [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen alueellinen koulutus 24.11.2022 klo 8-12** KYS auditorio 1, M-rakennus, 2.krs tai liity mukaan teams yhteyksin. Teemana kohtaaminen seksuaaliterveyden edistämistyössä (sisältää puheeksioton). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä ja KYS. Ohjelma julkaistaan myöhemmin [seksuaaliterveyden edistämisen sivuilla.](#)
- **Maksuttoman ehkäisyn kokeilu 24.11.2022 klo 12-16** webinaari. Kansallinen tilaisuus. Tilaisuudessa näkökulmana on sujuvien ja yhdenvertaisten ehkäisypalveluiden järjestäminen. Tilaisuudessa kuullaan kokemuksia jo tehdystä kehittämistyöstä. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Selviydytään kiusaamisesta -projektin loppuseminaari Kuopiossa 25.11.2022.** Seminaarissa kuullaan Selviytyjät-ryhmissä mukana olleita nuoria ja vapaaehtoisia, asiantuntijapuheenvuoro ja kootaan yhteen projektin tuloksia, kokemuksia ja oppeja. Lisätietoja myöhemmin.
- **Terve Kunta -verkoston verkostopäivä 30.11.2022 klo 9-12.00** verkkoyhteyksin. Tilaisuus on Terve Kunta verkoston jäsenille. Aiheina mm. Kestävä kaupunki -ohjelma, yhdyspintojen muutostukiprojekti ja järjestöyhteistyö ja uudet tavat. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)

JOULUKUU

- **HYTE-treffit 9.12.2022 klo 10-11** verkkoyhteyksin. Järjestäjänä THL ja Kuntaliitto. Kohderyhmä: kuntien hyte-koordinaattoreille ja muille hyte-työn tekijöille Tilaisuudessa kuullaan kuntien hyte-työn kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä puheenvuoroja ja käydään yhteistä keskustelua. [Ohjelma ja lisätietoja](#)
- **Lapset puheeksi -menetelmän kouluttajakoulutus** alkaa 8.- 9.12.2022. [Lisätietoja](#)

OPPAITA JA VERKKOKURSSEJA

- **Opetushallituksen sivustolla julkaistu videosarja: Tunnetko vastuusi - Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan tunnistaminen ja niihin puuttuminen kuuluu jokaiselle aikuiselle.**

Videosarja auttaa tunnistamaan lasten ja nuorten kokemaa kiusaamista, häirintää, syrjintää ja väkivaltaa sekä puuttumaan niihin turvallisuutta ja terveyttä edistävillä tavoilla. Osa videoista soveltuu myös opiskelijoiden ja oppilaiden kanssa käsiteltäviksi. Tutustu [sivustoon](#) ja OPH:n [youtube kanavalla oleviin videoihin](#)

- **Väitös, Outi Savolainen: Lasten mielenterveyden edistäminen: Sosioekologinen monimenetelmällinen tutkimus Pohjois-Savossa.** Tutkimus selvitti alle 14-v. lasten mielenterveyden edistämiseen liittyviä näkemyksiä päivähoidon ja varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja perusterveydenhuollon ammattilaisten, sekä kuntien johtavien viranhaltijoiden ja poliittisten päätöksentekijöiden näkökulmia. Tulosten mukaan perheiden tilanteet huolestuttivat, mutta perheiden hyvinvointia ei tuettu kunnissa riittävästi. Palveluissa keskityttiin sairauksien vähentämiseen ja ongelmien hoitoon, ei niinkään mielenterveyden edistämiseen. Palvelujen pirstaleisuus ja järjestämiseen tarvittavien resurssien puute heikensivät palvelujen laatua. Moniammatillisen yhteistyön tärkeys tunnistettiin ja yhteistyötä haluttiin tehdä, mutta rakenteet eivät mahdollistaneet kokonaisvaltaista yhteistyötä. Lapset olivat eriarvoisessa asemassa kuntien sijainnin, rakenteen ja strategioiden suhteen. Lisäksi lasten mielenterveyden edistäminen kuntasuunnittelussa ja päätöksenteossa kohdistui ensisijaisesti yhteisötasolle ja sitä korostettiin enemmän suunnitteluasiakirjoissa kuin poliittisessa päätöksenteossa. [Lue lisää.](#)
- **Kuntien HYTE-kertoimeen lisätty kulttuuri** yhdeksi prosessi-indikaattoriksi: ” Kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kunnassa järjestettävää kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoimintaa tai muuta vastaavaa vapaaehtoistoimintaa?” [Lue lisää](#)
- **Ehkäisevä päihdetyö : opas kunnille ja hyvinvointialueille ilmestynyt.** Oppaan tavoitteena on selkeyttää kuntien ja hyvinvointialueiden roolia, vastuita ja mahdollisuuksia ehkäisevässä päihdetyössä sekä tarjota työhön konkreettisia työkaluja ja esimerkkejä laadukkaasta ehkäisevästä päihdetyöstä. Opas tukee erityisesti kuntien ja hyvinvointialueiden ehkäisevää päihdetyötä koordinoivien vastuuhenkilöiden, eri ammattilaisten, toimielinten ja monialaisten työryhmien työtä. Se konkretisoi päättäjille ne osa-alueet ja resurssit, joita laadukkaasti toteutettu ehkäisevä päihdetyö edellyttää [Lue opas](#)
- Seuraa **THL:n HYTE-toimintamallien** julkaisua [verkkosivulla.](#)
- **Ota käyttöön ruokakasvatuksen vuosikello.** [Tutustu](#)
- **Yhdenvertaisen kunnan tekijät- verkkokoulutus.** Koulutus tukee kuntia yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä. Koulutus on kaikille avoin. Tämä koulutus koostuu viidestä osiosta ja koulutuksen kokonaiskesto on noin tunti. Käytä koulutukseen kuitenkin juuri sen verran aikaa kuin tarvitset, keskeytä, palaa ja liiku osioiden välillä vapaasti. [Tutustu](#)
- **Vireyttä seniorivuosiin - ikääntyneiden ruokasuositukset käytäntöön** koulutuksen materiaalit löytyvät [VRN:n verkkosivuilta](#) sivun alaosasta. Sivulta löytyy myös ikääntyneiden ravitsemusopas tilausohjeineen.

AVUSTUKSIA

- **Taiteen edistämiskeskukselta erityisavustukset Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille -**

hankkeisiin. Hakuaika: 15.08.2022 - 15.09.2022. Avustusta voivat hakea kunnat ja kuntayhtymät sekä lisäksi yleishyödylliset oikeuskelpoiset yhteisöt (yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, yritykset) silloin, kun suunniteltu hanke toteutetaan yhdessä kunnan kanssa. Avustukset on tarkoitettu kulttuurihyvinvointitoimintaa vahvistaviin hankkeisiin vuosina 2022–2023 osana kansallista ikäohjelmaa. Avustuksilla tuetaan väestön ikääntymiseen varautumista laaja-alaisesti ja kestävästi, kulttuurihyvinvoinnin osaamisen kehittämistä sekä hyväksi todettujen toimintamallien käyttöönottoa ja juurtumista, pitkäjänteistä ikäihmisille suuntautuvan taide- ja kulttuuritoiminnan kehittämistä mm. osana palvelunohjausta, lähetetoimintaa sekä etsivää ja löytävää kulttuurityötä. [Lisätietoja.](#)

• **OKM: Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetukseen haettavissa koronatukea vuosille 2022-**

2024. Valtionavustus on tarkoitettu lasten ja oppilaiden kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi. Hakuaika 15.9. mennessä. [Lisätietoja.](#)

• **Etelä-Savon ELY-keskus. ESR - jatkuva hankehaku: Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 ohjelma. Painopiste: Osallisuus- ja ruoka-aputyön tukeminen:** Tuetaan lapsiperheitä edistäen osallisuutta ja nuorten pärjäämistä, edistetään ruoka-aputyön vaikuttavuutta ja yhdessä tekemistä ja toteutetaan ruoka-apua maakunnallisesti laaja-alaisesti. Hankkeiden tulee päättyä viimeistään 30.12.2023. Hakemukset jätetään EURA2014-järjestelmässä. Hakemukset jätetään EURA2014-järjestelmässä. [Lisätietoja](#)

KUNTALAISILLE

- **Selviytyjät -vertaistukiryhmät on** toiminnallinen vertaistukiryhmä 12-21-vuotiaille kiusaamista kokeneille nuorille. Ryhmä kokoontuu kerran viikossa 9-10 ryhmäkertaa. Ryhmässä

pääsee käsittelemään kiusaamiskokemuksia turvallisessa pieryhmässä. Kuopiossa ryhmä alkaa ke 28.9.2022 klo 18-19.30 Setlementti Puijolan tiloissa, Kuninkaankatu 26. Ota yhteyttä sanni.vaskinen@mll.fi p.0503528980

- **Selviytyjät -verkkovertaisryhmät** kiusaamista kokeneille nuorille. Sisältää 9 verkkovälitteistä ryhmätapaamista. Ryhmä 20.10-15.12. klo 17-18.30 Voit osallistua mistäpäin Suomea vain. Ota yhteyttä eve-linda.lassila@mll.fi p.0504733499

- **Itsemurhien ehkäisy päivän tilaisuus 10.9. klo 13.00 - 15.00** Kauppakeskus Matkus, Kuopio. Tilaisuuden järjestää Pohjois-Savon itsemurhien ehkäisyverkosto. Tilaisuus on kaikille avoin.

Tilaisuudessa asiaa itsemurhien ehkäisystä ja paneelikeskustelu [Lisätietoja](#). Itsemurhien ehkäisy päivän tilaisuuteen liittyy kuntalaisille suunnattu kysely [täältä](#)

- **Läheisten vertaisryhmä nuorten vanhemmille, joiden lapsi on yrittänyt itsemurhaa.** Mieli ry/FinFami. Ryhmä alkaa 5.9.klo 17.00.[Lisätiedot](#)

- **Pelotta väkivaltatyön avopalvelu perhe- ja lähisuhdeväkivallan katkaisemiseksi** sekä turvallisen arjen vahvistamiseksi Kuopion ensikotiyhdistyksessä. Väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden, sille altistuneiden sekä väkivaltaa käyttäneiden auttamiseksi. Apua saatavilla maksutta, Pohjois-Savon alueella. Työskentely yksilö-, perhe- tai paritapaamisissa. Ota yhteyttä: Hilla Bäck p. 044 3697211 ja Vuokko Pekkarinen p.044 3697210

- Välitäthän kuntasi asukkaille kohdistettua viestintää. Pohjois-Savon HYTE kokoaa kahden viikon välein **Tiesitkö että... vinkkejä kuntalaisille**. Tällä kertaa vinkkinä "Tiesitkö että...**Sinä voit vaikuttaa. Puutu kiusaamiseen.**" Vinkkejä lähetetään parin viikon välein ajankohtaisista aiheista. Vinkit löytyvät Pohjois- Savon HYTE:n facebookista, Twitteristä ja [nettisivuiltamme](#)

OTA ROHKEASTI YHTEYTTÄ HYTE-TIIMIIN!

- [Nettisivut](#)
- Seuraa meitä Facebookissa: Pohjois-Savon HYTE ja Pohjois-Savon ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö
- Seuraa meitä Twitterissä: PSHYTE
- PSHYTE tiimi [bloggaa](#). Tällä kertaa pohditaan [hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä yhdessä yrittäjien kanssa](#).

Kiitos, kun jaat HYTE-viestiä eteenpäin!

Julkaisemme HYTE-viestin joka kuukauden ensimmäinen torstai. Voit jakaa viestiä tai sen osia vapaasti eteenpäin asiasta mahdollisesti kiinnostuneille. Mikäli haluat tilata HYTE-viestin, ota yhteyttä sade.rytkonen@kuh.fi

Terveisin Anu, Helena ja Säde

Yhteystiedot
Säde Rytönen
044 717 6370
sade.rytkonen@kuh.fi

Helena Törmi
044 717 6878
helena.tormi@kuh.fi

[Jos haluat peruuttaa tilauksen, klikkaa tästä.](#)

POWERED BY

